

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

56-2

BRNO 2015

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 56
Volume 56

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady <i>Head of editorial board</i>	Pavel Kouřil
Redakční rada <i>Editorial board</i>	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veličák
Odpovědný redaktor <i>Editor in chief</i>	Petr Škrdla
Výkonná redakce <i>Assistant Editors</i>	Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba <i>Executive Editors, Typography</i>	Alice Del Maschio
Software <i>Software</i>	Adobe InDesign CS5
Vyobrazení na obálce <i>Cover Picture</i>	Brno-Líšeň, hradisko Staré zámky. Raněstředověké denáry (viz obr. 5, str. 167 a obr. 15, str. 171). <i>Brno-Líšeň, Staré zámky hillfort. Early Middle Ages deniers (see Fig. 5, Pg. 167 and Fig. 15, Pg. 171).</i>
Adresa redakce <i>Address</i>	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk <i>Print</i>	Azu design s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2015

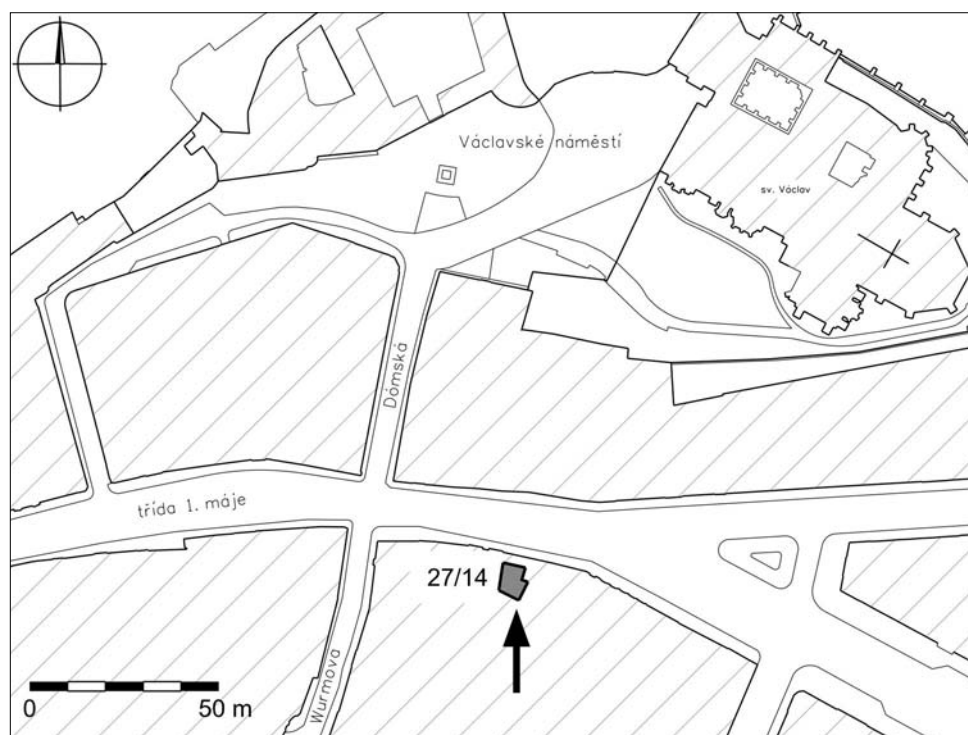
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright © 2015 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Obr. 69. Olomouc, Wurmova ulice. Výřez DKM Olomouce s vyobrazením Wurmovy ulice č. 3.

Abb. 69. Olomouc, Wurmova Straße. Der Schnitt DKM Karte von Olmütz mit einem Bild von der Wurmova Straße Nr. 3.

Resumé

Olomouc (Kat. Olomouc-město, Bez. Olomouc), Denisova Straße, Parz. Nr. 215. St. Maria Schnee Kirche. Burgwallzeit, Neuzeit. Siedlung, Fortifikation, Stadt. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (K. Ú. OLOMOUC-MĚSTO, OKR. OLOMOUC)

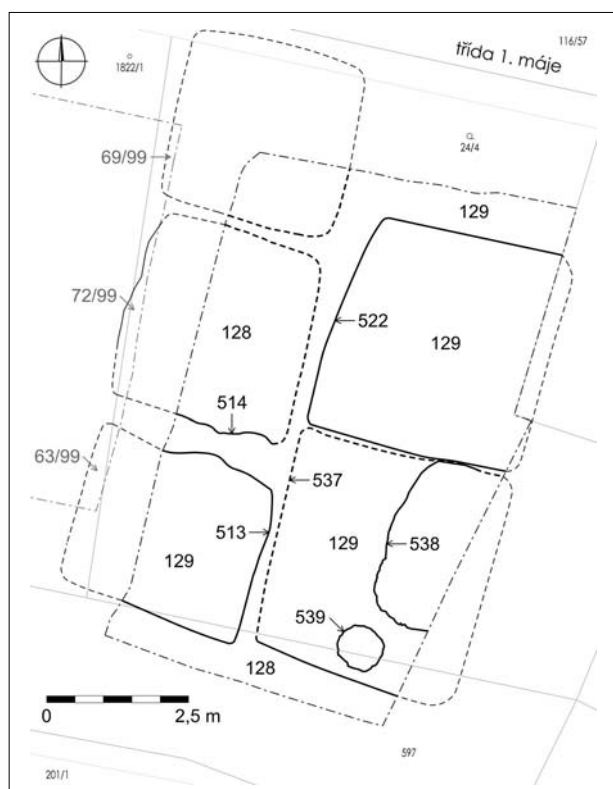
Wurmova č. o. 3, parc. č. 24/4, 1822/1, 1822/2. Středo- a mladohradištní období, vrcholný středověk, novověk. Město, sídliště, pohřebiště. Záchraný výzkum. Nálezy budou uloženy v depozitáři Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Olomouci.

Výzkum proběhl na ploše, která je vymezena souřadnicemi: Y=546366,83; X=1121210,09; Y=546360,68; X=1121209,13; Y=546363,77; X=1121220,48; Y=546369,55; X=1121216,61 (obr. 69).

Záchraný archeologický výzkum na ploše cca 50 m², předcházející výstavbě skladových prostor ve Wurmově ulici č. 3, byl zahájen 24. června a ukončen 30. září 2014.

Uvedený výzkum navázal na bádání, které v této lokalitě v roce 1999 vedl J. Bláha (2000a; 2000b; 2001; 2003). Bláhův výzkum měl pokračovat i v roce 2000, ale investor stavební práce na 15 let přerušil. Naneštěstí zde zůstaly vyhloubené základy pro budoucí stavbu, které postupně opadaly a zarostly náletovými dřevinami. Proto nebylo možné přímo navázat na starší výzkum, neboť mezi oběma plochami se vytvořila až 1,5 m široká jáma. Přesto se některé objekty i hroby nalezené poblíž hranice obou zkoumaných ploch podařilo s velkou prav-

děpodobností ztotožnit (obr. 70). Především se jedná o tři pravidelné objekty zahloubené do písčitého podloží k. 128. Z objektu k. 513 byla nalezena jižní, východní a severní stěna, přičemž západní hrana byla doplněna podle terénního plánu V profilu z 26. 10. 1999 a ztotožněna s objektem 63/99. Jednalo by se tak o přibližně čtvercový (3×3,5 m) dům zahloubený cca 0,6 m do písčitého podloží k. 128 a jeho dno (220,67 m n. m.) tvořila podložní skála k. 129. Rovněž objekt k. 514 byl zahloubený do písčitého podloží k. 128, ale jeho dno (220,40 m n. m.) nedosáhlo na skalní podloží (terén zde klesá od jihu k severu) a stěny objektu byly hůře rozeznatelné. Dobře patrná byla jen jižní stěna, kdežto severní a západní byly doplněny podle výše uvedeného plánu V profilu a ztotožněny s chatou 72/99 (Bláha 2000a, 63). Také tento dům měl přibližně čtvercový půdorys (3×3,5 m). Severně od tohoto domu byl zjištěn další objekt mírně zahloubený do písčitého podloží k. 128, jehož tvar byl z poloviny doplněn, neboť severní polovina byla zničena při stavbě parcelní zdi na třídě 1. máje. Idealizovaný čtvercový půdorys má rozměry 3,2×3,2 m a byl ztotožněn s objektem 69/99 (Bláha 2000a, 63). Všechny tři domy ležely v linii sever – jih a k jejich východní straně se přimykaly další dva pravidelné objekty. Severní, k. 522, byl opět zahlouben do písčitého podloží a jeho dno (220,08 m n. m.) leželo na skalním podloží k. 129. Zjištěna byla jižní, západní a severní stěna, kdežto východní byla zničena novověkým sklepem. Půdorys byl částečně rekonstruován jako čtvercový dům o rozměrech 4×4 m. Podobně byl zachován objekt k. 537, kterému nebyla zjištěna východní stěna, ale ta leží za hranicí zkoumané plochy a je zde zřejmě dochována. Půdorys tohoto čtvercového domu, zahloubeného do písčitého i skalního podloží (220,69 m n. m.), byl proto z části doplněn na rozměry 4×4 m.

Obr. 70. Olomouc, Wurmova ulice č. 3. Situační plán.
Abb. 70. Olomouc, Wurmova Straße Nr. 3. Lageplan.

Tyto objekty tvořily pravidelné sídliště, které zaniklo jednorázovou akcí – domy byly vyklizeny, zasypany a terén srovnán do roviny. Stratigraficky leží tato dorovnávká pod úrovní hrobů, objevených v roce 1999 a datovaných kolem roku 900 (Bláha 2001, 60). Dorovnávká obsahovala velké množství málo fragmentované keramiky z 9. – 10. století. Na takto srovnaném terénu byly založeny tři pravděpodobně pekařské pece, z nichž dvě měly kamennou klenbu. Do destrukce klenby pece k. 139 byl uložen kostrový pohřeb dítěte (k. 141) bez milodarů, který však ležel na severní hraně výkopu z roku 1999 a hrob byl mírně narušen opadáváním profilu nezabezpečené jámy. V podobné výškové úrovni jako hrob dítěte k. 141 (221,04 m n. m.) byly vypreparovány ještě další dva kostrové hroby k. 134 (221,12 m n. m.) a k. 132 (221,13 m n. m.) bez milodarů. Dochovaly se však pouze kosti dolních končetin, neboť hroby ležely na východní hraně zkoumané plochy a byly porušeny výkopem z roku 1999. S velkou pravděpodobností se tyto hroby podařilo ztotožnit s hroby z roku 1999, konkrétně k. 132 s HR 15/99 (s nálezem zlomku skleněného prstýnku) a k. 134 s HR 14/99 (terénní plán č. 8, půdorys S4/99 z 27. 7. 1999). V nadloží těchto hrobů bylo pouze 0,3 m dorovnávek z 10. – 11. století a 0,5 m novověkých navážek, do kterých byla zahloubena např. jáma na vápno. Ovšem tyto navážky obsahovaly středo- až mladohradištní materiál zřejmě z narušených hrobů (např. záušnice, zlomky skleněných prstýnků).

Záchranným výzkumem se podařilo doplnit poznatky J. Bláhy z roku 1999 o konkrétnější podobu středo-hradištního sídliště s pravidelným uspořádáním mírně zahloubených čtvercových domů. Dále byla zjištěna východní hranice středo- až mladohradištního pohřebiště z téhož výzkumu J. Bláhy.

Richard Zatloukal

Literatura

- Bláha, J. 2000a:** III. Přehledy činnosti, 3. Útvar archeologických výzkumů, Olomouc, Wurmova ulice č. o. 3, třída 1. máje č. o. 36. *Památkový ústav v Olomouci. Výroční zpráva 1999.* Olomouc: Památkový ústav, 61–63.
- Bláha, J. 2000b:** Topografie a otázka kontinuity raně středověkého ústředí v Olomouci. In: L. Polanský, J. Sláma, D. Třeštík (eds.): *Přemyslovský stát kolem roku 1000. Na paměť knížete Boleslava II.* (†7. února 999). Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 179–196, 324–334.
- Bláha, J. 2001:** Archeologické poznatky k vývoji a významu Olomouce v období Velkomoravské říše. In: P. Kouřil (ed.): *Velká Morava mezi východem a západem.* Spisy Archeologického ústavu AV ČR Brno 17. Brno: Archeologický ústav AV ČR, Brno, 41–68.
- Bláha, J. 2003:** K raně středověké topografii Olomouce se zvláštním zřetelem k oblasti tzv. Předhradí. In: *Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Facultas Philosophica, Historica* 31 (2002). *Sborník prací historických* XIX. Olomouc: Univerzita Palackého, 13–28.

Resumé

Olomouc (Bez. Olomouc), Wurmova Straße Nr. 3, Parzelle Nr. 24/4, 1822/1, 1822/2. Mittlere und jüngere Burgwallzeit, Hochmittelalter, Neuzeit. Stadt, Siedlung, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

OPAVA (K. Ú. VÁVROVICE, OKR. OPAVA)

„Krásné pole“. Střední doba hradištní. Pohřeb. Záchranný výzkum.

Ve dnech 27. 9. 2013 až 28. 7. 2014 byl na katastrálním území Vávrovice, v polní trati Krásné pole, realizován záchranný archeologický výzkum, související s rozšiřováním výrobního areálu firmy Mondeléz a výstavbou nové výrobní haly. Lokalita je známa od roku 1996, kdy byla poprvé zkoumána při výstavbě v současné době rozšiřovaného areálu (Stabrava 1997, 2008). Osídlená poloha se nachází zhruba 5 km severozápadně směrem od města Opavy a je vymezena silnicí I. třídy č. 57 a železniční tratí Opava – Krnov. Rozprostírá se na výrazné terénní vlně kopírující pravý břeh řeky Opavy, od kterého je vzdálena zhruba 0,55 km. Přesněji je výzkum lokalizován na ZM ČR 1:10 000, list 15-32-13 body (v okru-